

Η πολιτική δυνατότητα της νομικής μορφής

Το ερευνητικό ερώτημα αφορά τη γενικότητα του δικαίου ως αποκρυστάλλωση των αξιών που εμπεριέχονται στο θετικό δίκαιο (ελευθερία και ισότητα), οι οποίες παρέχουν ένα κανονιστικό θεμέλιο για τον κοινό βίο, επιτρέποντας παράλληλα στις ασθενέστερες τάξεις να το αξιοποιήσουν. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, η μελέτη εξετάζει την πολιτική θεωρία, τις νομικές πρακτικές και την κοινωνική δυναμική. Πρώτον, το έργο επιδιώκει να ανανεώσει τις έννοιες της θεωρίας του Franz Neumann για να αναδείξει την αμφιθυμία του κράτους δικαίου: τόσο τη σύνδεσή του με τον ανταγωνιστικό καπιταλισμό και την αστική τάξη όσο και τη δυνατότητά του να λειτουργεί ως θετικό πλεονέκτημα για τις υποτελείς τάξεις. Η μελέτη ξεκινά με την εξέταση της προστατευτικής λειτουργίας της σύγχρονης νομικής μορφής μέσω της πολιτικής θεωρίας για τη δομή της νομικής μορφής στο πλαίσιο του κράτους δικαίου, καθώς το τελευταίο αποτελεί σύζευξη *Voluntas* και *Ratio* διασφαλίζοντας τη διαμόρφωση χώρων ελευθερίας (προσωπικής, πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής). Στη συνέχεια, το εγχείρημα αναφέρεται στις κοινωνικές συνθήκες ανάπτυξης και αποσύνθεσης της γενικής νομικής μορφής: τη σύνδεσή της με τον ανταγωνιστικό καπιταλισμό, αλλά και τη διάλυσή της από το μονοπωλιακό κεφάλαιο, γεγονός που θα σημάνει την επικράτηση της θεωρίας του θεσμισμού και της εντολής σε βάρος του σύγχρονου θετικού δικαίου και της σύμβασης. Η ανάλυση αναφέρεται επίσης στο ρόλο της δικαστικής εξουσίας σε περιόδους κρίσης του κράτους δικαίου, προσπαθώντας να ανανεώσει τη θεωρία του Otto Kircscheimer. Η μελέτη παρουσιάζει, μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα που αφορούν τον ρόλο του δικαστή στη λειτουργία της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης, τη διάβρωση του ορθολογισμού του θετικού δικαίου από τη δικαστική εξουσία: την εκτεταμένη χρήση γενικών ρητρών και την προσφυγή στην κίνηση του ελεύθερου δικαίου. Τέλος, η ανάλυση επικεντρώνεται στη γενικότητα του δικαίου ως μέρος του κράτους δικαίου, το οποίο έχει αποσυνδεθεί από τον μονοπωλιακό καπιταλισμό (αν και συνέβαλε στη δημιουργία του) και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την προώθηση κοινωνικών μεταρρυθμίσεων υπέρ των ευάλωτων σε βάρος της συγκέντρωσης της οικονομικής δύναμης στα μονοπώλια.

The political potential of the legal form

The research question concerns the generality of law as a crystallisation of the values contained in positive law (freedom and equality), which provide a normative foundation for common life while enabling the weaker classes to make use of it. To achieve this goal, the study examines political theory, legal practices, and social dynamics. First, the project seeks to renew the concepts of Franz Neumann's theory to highlight the ambivalence of the rule of law: both its link with competitive capitalism

and the bourgeoisie and its potential to function as a positive asset for subordinate classes. The study begins by examining the protective function of the modern legal form through political theory on the structure of the legal form within the rule of law, as the latter is a conjunction of *Voluntas* and *Ratio* in ensuring the formation of spaces of freedom (personal, political, economic, social). The project then refers to the social conditions of the development and the disintegration of the generality of the legal form: its link with competitive capitalism, but also its dismantling by monopoly capital, which will mean the prevalence of the theory of institutionalism and mandate at the expense of modern positive law and contract. The analysis also refers to the role of the judiciary in times of crisis of the rule of law, trying to renew the theory of Otto Kircheimer. The study presents, through concrete examples concerning the role of the judge in the functioning of the Weimar Republic, the erosion of the rationality of positive law by the judiciary: the extensive use of general clauses and the recourse to free law movement. Finally, the analysis focuses on the generality of law as part of the rule of law, which has been disconnected from monopoly capitalism (although it contributed to its creation) and can be used to promote social reforms in favor of the vulnerable at the expense of the concentration of economic power in monopolies.